

Resultaat telt 2018/2019

De Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO) is de branchevereniging voor bedrijven die actief zijn in de handel van poot- en consumptieaardappelen. De NAO wil optimale randvoorwaarden creëren zodat de aangesloten bedrijven zowel nationaal als internationaal optimaal en duurzaam kunnen ondernemen. Met deze brochure willen we de leden, maar ook partners in de keten informeren over de bereikte resultaten in het aardappelhandelsseizoen 2018/2019. Want resultaat telt. Niet alleen voor de bedrijfsvoering van onze leden, maar ook voor de werkzaamheden van de NAO.

Namens het NAO-team (Danny, Frank, Jan, Karst, Maries, Sandra, Timo),

Dick Hylkema
Directeur NAO

Brancheplatform

De NAO vervult voor alle aangesloten aardappelhandelsbedrijven in de aardappelsector een netwerk en platformrol. Dat betekent elkaar ontmoeten, maar ook met elkaar in verbinding staan. Dat geldt niet alleen voor de aardappelhandel, maar ook voor de gehele keten. Daarnaast is het versterken van het imago van de aardappel en de aardappelketen bij maatschappij en overheid een belangrijk aandachtspunt.

- De toekomstvisie NAO 2025 is verder ontwikkeld en vastgesteld in de ALV 2018. De leden van de NAO kiezen voor een zelfstandige aardappelorganisatie zodat de positie van de handel en de keten optimaal voor het voetlicht komt. Financieel dient er de komende jaren een mix te zijn van besparingen, extra inkomsten en licht verhoogde contributies.
- Op Potato Europe 2018 in Duitsland organiseerde de NAO in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken een stand. De netwerkborrel op de stand was goed bezocht.
- Samen met de WUR is de Aardappeldemodag 2018 in Westmaas georganiseerd. Er waren 8000 bezoekers op 1 dag. Nieuw was het jonge boerenprogramma en met 100 deelnemers een succes. De Europarlementariër Annie Schreijer-Pierik is door de NAO/WUR ontvangen en rond geleid.
- Op maandag 7 januari 2019 is voor de leden de Nieuwjaarsbijeenkomst gehouden in de Euromast te Rotterdam. Sijas Akkerman, directeur Natuur en Milieu Federatie Noord Holland ging in op belang van biodiversiteit. Hij bleek vrij positief te staan tegen moderne verdelingstechnieken.
- Twee keer zijn de NAO bedrijven geraadpleegd over algemene en specifieke aardappelzaken via de beleidscommissies poot- en consumptieaardappelen. Daarnaast fungeren diverse werkgroepen als platform voor meningsvorming en beleidsafstemming. Het bestuur gaat over de vereniging en organisatie en is drie keer per jaar bij elkaar geweest. In 2018 nam Gerard Backx de voorzittershamer over van Heero Gramsma.

- Op de jaarlijkse ledenvergadering 16 mei 2018 trad de voorzitter van LTO - Marc Calon - op als gastspreker over diverse actuele onderwerpen zoals de Kabinetsformatie.
- Voor de pootaardappelenbedrijven zijn twee sectie Pootgoed bijeenkomsten georganiseerd. Naast actuele pootgoedzaken vanuit de NAO gaf onderzoeker Huub Schepers een inleiding over een duurzame beheersing van Phytophthora. Bram de Hoop van de NVWA, ging in op de Nederlandse lobby in Brussel om van de Q-status van Chitwoodi af te komen.
- T.b.v. de consumptieaardappelenbedrijven zijn twee bijeenkomsten gehouden over de promotiecampagne 'Power to the Pieper' en de GfK-cijfers.
- In samenwerking met de NAK is in het najaar van 2018 een partijkeuringbijeenkomst gehouden. NAO en NAK organiseerden tevens driemaal een bijeenkomst waarin de voorgang van de nacontrole aan de orde kwam.
- In het voorjaar van 2019 presenteerden onderzoekers en leden onderzoeksvoorstellen op de jaarlijkse NAO-Projectendag.
- In augustus 2018 is een eerste NAO Business Event gehouden voor leden en businessleden. Doel was om voor leden actuele onderwerpen een verdieping te geven zodat zij goed geïnformeerd zijn en evt. nadere acties kunnen ondernemen. Het onderwerp betrof Blockchain is samenwerking met IBM en ABN AMRO.

Algemene belangenbehartiging

De NAO komt op voor de belangen van de aangesloten handelsbedrijven in aardappelen. Dat betekent onder meer dat er bij diverse instanties op verschillende niveaus inbreng is vanuit de medewerkers om dit belang te laten horen. Ook benut het NAO-team hiervoor diverse netwerken in de land- en tuinbouw.

- Het bezoek aan de Grüne Woche in Berlijn stond in het teken van het Nederlandse politieke- en overheidsnetwerk. De positie van de aardappel en de handel is waar mogelijk voor het voetlicht gebracht.
- Via deelname aan de besturen van NAK (pootgoedkeuring), Branche Organisatie (BO) Akkerbouw (keten), VNO NCW (exportpositie), het pensioenfonds BPF-AVH (arbeid) en diverse andere colleges zoals de klankbordgroep Akkerbouw van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) wordt het handelsbelang van de leden ingebracht en bewaakt. NAO is tevens vertegenwoordigd in de Task Force Brexit van het ministerie van LNV. Ook in Brussel participeerden NAO medewerkers actief in een aantal werkgroepen van de Europese handelskoepel Europatat.
- Een aantal keer is door de NAO het Plantaardig Handels-overleg gehouden met Plantum, GroentenFruithuis en Anthos om lobbyzaken uit te wisselen zoals Brexit, de bezetting van NVWA en de nieuwe Plantgezondheidswetgeving.
- Regelmatig vond overleg plaats met de teelt via de pootgoed- en consumptiebestuurders van Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) en de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV). Dit overleg heeft als doel om het handelsbelang en teeltbelang zoveel mogelijk met elkaar te verbinden. Tevens is er een jaarlijks bestuurlijk overleg met de Vereniging voor de Aardappel Verwerkende Industrie (VAVI) gehouden.
- De NAO heeft diverse inleidingen gehouden o.a. bij de Pootgoed Academie, de landelijke Pootaardappeldag, LNV en Rabobank. De Fruit Logistica, de grootste AGF handelsbeurs ter wereld, is bezocht alsmede de Internationalen Berliner Kartoffelabend. Ook is regelmatig de door de Nederlandse Europarlementariërs organiseerde landbouwborrel in Brussel bezocht en gesproken over diverse aardappelonderwerpen.
- In mei 2018 is deelgenomen aan het World Potato Congress in Peru en is het internationale netwerk versterkt. Ook is het CIP bezocht, het centrum voor aardappelonderzoek in Lima. Er is een tegenbezoek gebracht van het CIP aan de NAO begin 2019.

Internationale markttoegang

De NAO kan direct, namens de aangesloten bedrijven, invloed uitoefenen op kansen en belemmeringen in de export van poot- en consumptieaardappelen. Doel is om de export met zo min mogelijk belemmeringen te laten plaatsvinden. Belangrijk hierbij is het contact met de NVWA, het Ministerie van LNV en de diverse ambassades.

- Twee keer is met het markttoegangsteam van het Ministerie van LNV uitgebreid gesproken over de actuele zaken per exportland met aandacht voor zowel kansen als belemmeringen. Het betreft vaak minstens 20 landen waar bijzondere kwesties spelen. Daarnaast komen actuele thema's aan de orde, zoals het toenemend gebruik van laboratorium toetsen door veel importlanden.
- Door de NAO is inbreng gegeven aan het ministerie van LNV t.b.v. de herijking van de prioriteiten van het fytosanitaire beleid. Met nadruk is gewezen op het belang van een flexibele inzet bij probleemsituaties. Verder is aandacht gevraagd voor het toenemende gebruik van laboratorium toetsen bij importkeuringen.
- Het afgelopen jaar is gewerkt aan een veelheid aan problemen met import, onder meer in Egypte, Pakistan, Kenya, Soedan, Koeweit, Rusland, Tanzania, Marokko, China en Tunesië.
- Voor markttoegang miniknollen naar Canada heeft de NAO een Pest Risk Analysis opgesteld. Voor pootgoed wordt gewerkt aan markttoegang in Guatemala en Panama.
- De onderhandelingen voor markttoegang consumptie in Mexico, India en Indonesië lopen, maar een positief eindresultaat zal naar verwachting nog enkele jaren duren.
- Er is meegewerkt aan bezoeken uit Egypte, Pakistan en Cuba. Voor de Russische markt is er intensief gewerkt – gezien de eisen – aan het faciliteren van de export.

Markt en keten

De NAO treedt namens de leden actief op bij verschillende markt- en ketenvraagstukken. Doel is om de positie van de handel en de gehele keten te versterken. Maar ook om de leden en, indien gewenst, andere ketenpartijen te informeren.

- De aardappelnotering PotatoNL ging het tweede seizoen in. PotatoNL is ontstaan uit de noteringen van Goes, LNCN en Rotterdam van de NAO.
- Het vervolg van promotiecampagne in Nederland Power to the Pieper is in 2018 gestart o.l.v. een externe projectleider en wordt begeleid door een werkgroep van deelnemende bedrijven. De NAO faciliteert het project en draagt financieel bij.
- Op vaste tijden vond controle plaats bij deelnemers op de NAO Hygiëncode (HACCP in combinatie met GMP) en het PCC Hygiëneprotocol.
- Inbreng is gegeven in de Europese Werkgroep RUCIP. Deze Europese werkgroep werkt aan een modernisering van de RUCIP.

- Voor ondersteuning van de gezamenlijke rassenproeven in Uganda heeft de NAO aanvullende subsidie, gelijk aan de financiële bijdrage van de bedrijven, toegekend kunnen krijgen.
- De Nederlandse overheid vraagt de NAO veelvuldig mee te denken aan het vormgeven van internationale aardappelprojecten. Dit speelt onder meer in Nigeria, Bangladesh, Uganda, Burundi, Algerije Iran, Pakistan, Angola en Indonesië. Uiteindelijk zorgen deze projecten voor het vergroten van de afzetmarkt en levert de Nederlandse aardappelsector op deze wijze een bijdrage aan de wereld voedselvoorziening en andere maatschappelijke doelen, zoals door de VN omschreven in de Sustainable Development Goals.
- Daar waar relevant leggen we een link met markttoegang dossiers. Zo wordt voor Indonesië het verlenen van Nederlandse hulp op gebied van aardappelmoeheid en Phytophthora verbonden aan het toelaten van resistente Nederlandse rassen door Indonesië.
- Sinds enige tijd is de NAO in gesprek met de Ministeries van LNV en Buitenlandse Zaken om de adviesrol bij Internationale projecten te formaliseren.
- NAO heeft een onderzoek geïnitieerd waarin de eerder uitgevoerde internationale projecten beoordeeld gaan worden op hun impact. Dit moet *lessons learned* opleveren plus richtlijnen voor het opzetten van dergelijke projecten in de toekomst. De ministeries zullen het grootste deel van de financiering voor hun rekening nemen.

Fyto en Kwaliteitszaken

De NAO ziet een groot belang in een sterk en transparant fyto- en kwaliteitsbeleid. Dat versterkt de Nederlandse positie in de internationale aardappelsector. Het belang van de aardappelhandel staat steeds voorop, maar er is een nauwe samenwerking met de gehele keten.

- Input is gegeven voor de Codex Alimentarius. India wil deze uitbreiden met kwaliteitsnormen voor consumptie-aardappelen. NAO bracht via LNV in te pleiten voor minimale kwaliteitsnormen om te voorkomen dat een belemmering ontstaat in de handel voor consumptieaardappelen. NAO pleitte nadrukkelijk voor een goede aansluiting bij de kwaliteitsnormen van UNECE.
- In BO Akkerbouw verband heeft de NAO mede het actieplan Plantgezondheid helpen opstellen. Er is ook deelname aan de stuurgroep. Dit plan omvat een ketenbrede aanpak om de uitdagingen van de akkerbouw t.a.v. plantgezondheid actief op te pakken en er ook over te communiceren met maatschappij en politiek.
- Ook is er in BO Akkerbouw verband een Klimaatagenda Akkerbouw opgesteld en ingebracht aan de Klimaat Tafel landbouw.
- Samen met LTO zijn verbeteringen in het PCC Hygiëneprotocol Ringrot doorgevoerd. De richtlijnen van het protocol voor de transporteurs van pootgoed zijn vertaald naar het Engels, Duits en Frans.
- Input is gegeven in de werkgroepen 'experts' en 'fytosanitaire

preventie'. Deze werkgroepen bestaat uit vertegenwoordigers van een aantal brancheorganisaties, keuringsdiensten en NVWA. Dit resulteerde in de website Fytocompass die bedrijven informeert over fyto-sanitaire risico's.

- Secretariële en beleidsmatige ondersteuning is gegeven aan de PCC Werkgroep Hygiëneprotocol. De werkgroep dient als klankbordgroep voor het protocol.
- NAO heeft zitting in de begeleidingscommissie van Stichting Milieukeur. NAO pleitte voor gewasgerichte certificering in plaats van bedrijfscertificering. NAO is tevens betrokken bij het Akkerbouwcertificeringsoverleg. Dit overleg begeleidt het VVAK. In het overleg komen tevens de aanbevelingen van de Commissie Sorgdrager aan de orde. Het VVAK-overleg bekijkt te hoe de zelfregulering in de akkerbouw scoort ten opzicht van de aanbevelingen. De aanbevelingen heeft de Commissie Sorgdrager opgesteld naar aanleiding van de Fipronil-affaire in de eiersector.

Onderzoek en innovatie

Door het wegvallen van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie (PBO) is door de NAO een eigen netwerk via de Stichting NAO Projecten opgezet voor het initiëren van onderzoek. De behoefte van de aangesloten leden staat daarbij voorop. Indien gewenst wordt er actief een verband gelegd met onder meer de Topsector en de BO Akkerbouw.

- Het 'Ketenproject Verbetering Pootgoedkwaliteit' – gestart in 2016 vanuit een groep bedrijven – wordt door de NAO samen met de VAVI gefaciliteerd. Het derde jaar – van dit driejarige project - is van start gegaan.
- Andere projecten die werden gefaciliteerd zijn 'PPS Bodemweerbaarheid Erwinia', 'Melovir', 'Melo-resist', 'AM-tolerantietoets' en 'CGN'. Een *in kind* bijdrage wordt geleverd aan 'E-pieper' en 'PPS Beter Bodembeheer'.
- In 2019 startten de projecten 'PPS Virus- en Vectorbeheersing' en de 'PPS Eerlijke en Echte Prijs'.
- NAO is adviseur van de stuurgroepen van de Plannen van Aanpak van Erwinia en Chitwoodi. De stuurgroepen zijn verantwoordelijk voor de besteding van het onderzoeksgeld van de BO Akkerbouw voor Erwinia- en Chitwoodi-Projecten.
- De onderzoeksvereniging 'Holland Innovative Potato' (HIP) – bestaande uit 11 bedrijven - wordt door de NAO gefacili-

teerd via het voorzitterschap en de financiële administratie. Het betreft een groep bedrijven uit de aardappelketen die – gesteund door het Ministerie van LNV – de aardappelketen verder willen innoveren. De eerste serie projecten ter waarde van € 4,5 miljoen is van start gegaan.

- De NAO heeft – gezien ook het belang voor de akkerbouwketen - actief meegewerkt aan het uitgevoerd krijgen van collectief teeltonderzoek middels een door een Verbindend Verklaring van de overheid in te stellen teeltheffing. In het najaar van 2018 is deze daadwerkelijk geïnd door de BO Akkerbouw.
- Input is ingegeven in een klankbordgroep 'klimaat' van de Topsector Agri & Food. 'Klimaat' maakt onderdeel uit van de call van de Topsector. In deze call roept de Topsector het bedrijfsleven op om onderzoeksideeën voor Publiek-Private samenwerking in te dienen. Bij akkoord verstrekt de Topsector subsidie aan het idee.

Opleidingen, expertises en ledenbezoek

De NAO verzorgt op basis van de behoefte van de leden diverse opleidingen. Voordeel is de specifieke en praktijkgerichte insteek rondom de aardappel, maar ook het brede netwerk. Interne deskundigheid wordt ingeschakeld voor individuele zaken zoals bijvoorbeeld ledenbezoek en expertises.

- De Aardappel Studie Centrum (ASC) Kadercursus (dertig deelnemers), en de keurmeester cursus zijn georganiseerd

en begeleid. Het gevarieerde programma van deze cursussen wordt jaarlijks aan de ontwikkelingen in de praktijk aangepast. Zo is dit jaar in de ASC cursus meer aandacht voor de onderwerpen precisie landbouw en de verdere verwaarding van zetmeel. Dankzij de verjonging in de sector is het aantal aanmeldingen zodanig groot dat er voor het eerst in de 60 jarige historie twee cursussen gelijktijdig lopen.

- Verdeeld over het jaar zijn tientallen ledenbezoeken afgelegd en ook vele vragen beantwoord. Tevens is een aantal expertises verricht.
- Voor N&S Quality Consultants is een op maat gemaakte aardappel cursus gehouden. Tevens is voor businesslid Delphy een aantal inleidingen op het gebied van aardappelziekten gehouden.
- Er zijn diverse leden bezocht mede ook n.a.v. openingen, jubilea etc. Maar bijv. ook tijdens de aardappel rassendagen.

Communicatie en sector pr

Voor een branchevereniging bestaat het gezegde 'geen bericht, goed bericht' niet. De NAO informeert de leden actief over aardappelzaken en de eigen activiteiten. Ook wordt er zo nodig breder gecommuniceerd met de aardappelketen en daarbuiten.

- Dagelijks wordt er aardappelnieuws voor de leden verzameld en verspreid via de e-mailservice Dagelijkse Berichten. Tevens verschijnt er iedere twee weken de nieuwsmail Spotlights met eigen activiteiten en resultaten van de NAO. Ook de exportmededelingen zijn naar de leden gestuurd.
- Maandelijks schrijft de directeur van de NAO een column in Aardappelwereld Magazine.
- In 2018 is er vanuit het promotieproject een Piepershow gehouden in Amsterdam met topchef Freek van Noortwijk en Katja Schuurmans. Dit heeft geleid tot enorm veel landelijke media aandacht voor de aardappel alsmede talloze artikelen en recepten in trendy foodbladen.
- De NAO werkt aan een collectieve stand op Potato Europe 2019. Leden en andere belangstellenden zijn geïnformeerd over de mogelijkheid om een stand op deze collectieve inzending te huren. Met LNV is contact over medefinanciering en een netwerkbijeenkomst. Dit ter promotie van de Nederlandse poot- en consumptieaardappel en handel.

